

nemlig det lange Veiemaal da kan opsiges med sædvanligt Barsel. Jeg finder i det Hele, at den foregaaende ærede Taler har Ret i, at man ikke skal se, hvorfor en Veier af et Hus absolut skal binde sig i 12 Aar til dette. Hans Livsforhold kunne jo forandres meget, han kan, som den ærede Taler mente, faae i Sinde at kjøbe en Gaard og blive i Stand dertil. Der kan være Omstændigheder, Familieforhold og meget Andet, som gjøre, at han ønsker at nedlægge sig paa en anden Egn, og at det er hans Fordel, og andre saadanne Forhold. Jeg veed som sagt ikke, hvilket Henhyn til Veieren der skulde gjøre, at det skulde være rigtigt at binde ham for 12 Aar, medens jeg paa den anden Side slet ikke kan se, at noget Henhyn til Eieren kræver dette, da Erstatningsretten, som det jo i dette kommer an paa, bortfalder, naar det er Eieren selv, som opsiges Veieemaal. Der er ogsaa en anden Retning, i hvilken jeg ikke godt kan tiltræde den Forandring, som er stillet med det foreliggende Lovforslag fra, hvad der blev vedtaget her i dette Thing i Fjor, og det er, at man overhovedet har slaet en Streg over Fæsteforholdet. Det kan gjerne være, at Lovforslaget, navnlig naar man tager Henhyn ogsaa til de Indvendinger, som bleve fremførte i Landstthinget i saa Henseende derimod, kunde trænge til nogen Forandring med Henhyn til de Bestemmelser, som fandtes deri, saaledes som det sidst blev vedtaget, med Henhyn til Fæstetvangen paa Huse. Men jeg vil dog i det Hele taget sige, at jeg tror, at dette, at Huse bør bortfæstes, navnlig i det Mindste, naar der er Jord til dem, er et Spørgsmaal, som man ikke saaledes ganske kan gaa bort fra. Jeg skal nu bemærke, at det, at overhovedet Fæsteforholdet er blevet bragt ind i Lovforslaget, skuldes, som ærede Medlemmer ville erindre, min ærede Nabo her til Høire, Thingets Alderspræsident, der for Diebliffet ved Sygdom er forhindret i at være til Stede her, men hvis store Fortjener af Landbostanden i en lang Række af Aar jo ere noksom bekjendte. Det var det ærede Medlems Initiativ, som overhovedet indførte Fæsteforholdet i Lovforslaget, og ved Siden af den Autoritet, som jeg tror maa tillægges dette ærede Medlems lange og, som det har viist sig i mange andre Forhold saa sande Syn paa, hvad der tjente Landbostandens Interesser, har jeg heller ikke kunnet overbevise mig om, at man bør saaledes ganske se bort fra Fæsteforholdet. Der anføres i den Betænkning, som blev afgivet af Landstthingets Udvalg, eller rettere af Flertallet i Landstthingets Udvalg, i sidste Samling, at der ikke formentlig er nogen

Vafts for at paalægge Fæstetvang paa Huse, og man finder i saa Henseende en temmelig ubørlig Bølemis mod, hvad der anføres i Folkethingets Betænkning i den Retning. Det hedder, at det maatte paavises, naar man skulde gaa til et saadant Skridt, som at paalægge Fæstetvang, at Husmandsklassens Tarv i Virkeligheden bydende kræver det. Derom skal jeg sige et Par Ord, thi jeg tror ikke, man kan afvise dette, i det Mindste til en vis Grad, at Husmandsklassens Tarv bydende kræver, at man ikke ser bort fra Fæsteforholdet. Jeg erindrer fra min Ungdom, da jeg var kjendt i det sydlige Sjælland, at der vare de allerfleste Huse bortfæstede for Mand og Konns Livstid. Jeg erindrer ikke noget Exempel paa det Modsatte, om det ogsaa maatte være kjendt nu og da paa enkelte Steder, men saaledes var dog det almindelige Forhold, og at dette var Tilfældet, finder jeg bekræftet i Loven af 27de Mai 1848 § 2, hvori det som bekjendt hedder, at „for at bidrage til, at Huse paa Landet fremdeles, som hidtil i de fleste Egne brugeligt, bortfæstes for Fæsterens eller Entens Livstid,“ træffes der visse Bestemmelser. Ligeom dette Lovsted bekræfter, at det forholdt sig saaledes paa den Tid, altsaa i 1848 og Tiden der omkring, at det var brugeligt i de fleste Egne at bortfæste Huse for Fæsternes eller Entens Livstid, saaledes antyder ogsaa eller siger rent ud med rene Ord dette Lovsted, at det maa betragtes som ønskeligt, at det er Noget, som Loven bestemt gaar ud paa at befordre, at Huse ogsaa fremdeles gives i Fæste for Mandens og Konns Livstid. Nu har man indvendt i Landstthinget, at der finder en Overgang Sted — saaledes har man ment — fra Veie eller Fæste til Selveie, og at det er det Rigtige, at Husmændene blive Selveiere, og at man vil afbryde den efter dette Udvalgs Flertals Mening fortreffelige Gænge, som Sagen er kommen i, at der finder en Overgang Sted til Veie af Huse, naar man kommer med saadanne Bestemmelser som den, Lovforslaget indeholder, og da navnlig som det indeholdt i Fjor. Til den Ende finder man i Landstthingets Udvalgs Betænkning henfat en Tabel, der omfatter 35 Aar, nemlig fra 1850—1885, en Tabel, som gaar ud paa at vise, at det skulde være rigtigt, at der fandt en saadan glædelig Fremgang Sted i Selveie, saaledes at Selveie blev mere og mere almindeligt i Stedet for Veie og Fæste. Jeg tror imidlertid, at naar man ser nøiere paa Forholdet, kan der gjøres temmelig væsentlige Indvendinger mod det Resultat, Flertallet i Landstthingets Udvalg har villet